

20080070093

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Врз основа на член 75 ставови 1 и 2 од Уставот на Република Македонија, претседателот на Република Македонија и претседателот на Собранието на Република Македонија издаваат

**У К А З
ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА КОНЦЕСИИ И ДРУГИ ВИДОВИ НА
ЈАВНО ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО**

Се прогласува Законот за концесии и други видови на јавно приватно партнерство, што Собранието на Република Македонија го донесе на седницата одржана на 4 јануари 2008 година.

Бр. 07-114/1
4 јануари 2008 година
Скопје

Претседател
на Република Македонија,
Бранко Црвенковски, с.р.

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Љубиша Георгиевски, с.р.

**ЗАКОН ЗА КОНЦЕСИИ И ДРУГИ ВИДОВИ НА ЈАВНО ПРИВАТНО
ПАРТНЕРСТВО**

**ГЛАВА I
ОПШТИ ОДРЕДБИ**

**Член 1
Предмет**

Со овој закон се уредуваат условите, начинот и постапката за доделување на концесија, содржината на договорот за концесија, правата и обврските на концедентот и концесионерите, правната заштита во постапката за доделување на концесијата, начинот и постапката за доделување на договори за други видови на јавно приватно партнерство, содржината на договорот за јавно приватно партнерство, правата и обврските на јавниот и приватниот партнер и правната заштита во постапката за доделување на договори за јавно приватно партнерство.

**Член 2
Цел**

Целта на овој закон е да се промовира и овозможи приватната иницијатива во финансирањето на јавните услуги, да се утврди еднаков пристап, транспарентност во постапката за доделување на концесија и договори за други видови на јавно приватно партнерство, како и квалитетно и ефикасно вршење на работите и услугите од доделената концесија и доделените договори за други видови на јавно приватно партнерство.

Член 3 Дефиниции

Одделни изрази употребени во овој закон го имаат следново значење:

1. **Концесија** е доделување на право на користење на добро од општ интерес за Република Македонија, изведување на градба од јавен интерес или вршење на јавни услуги, со задолжување на концесионерот да изгради и/или управува, го користи и одржува објектот на концесија, со плаќање или без плаќање од страна на концедентот;

2. **Концедент** е Република Македонија, општината и градот Скопје и општините во градот Скопје;

3. **Концесионер** е домашно или странско правно или физичко лице или конзорциум на кого му е доделена концесија;

4. **Објекти на концесија** се добрата од општ интерес за Република Македонија, недвижните и подвижните ствари, постројки, инсталации и друг имот сопственост на Република Македонија или на општините, односно градот Скопје и општините во градот Скопје;

5. **Договор за концесија** е договор од финансиски интерес склучен меѓу концедентот и концесионерот којшто за предмет има користење на добро од општ интерес на Република Македонија, изведување на градба од јавен интерес или вршење на јавни услуги;

6. **Посебен закон** е закон со кој е уредена областа во која се доделува концесија;

7. **Други видови на јавно приватно партнерство** се сите потфати, различни од концесија и јавни набавки, за соработка во рамките на кои јавниот и приватниот партнер ги здружуваат ресурсите и стручните знаења за да низ соодветно насочување на ресурсите, ризикот и добивката се обезбеди вршењето на одредена јавна услуга (во натамошниот текст: јавно приватно партнерство);

8. **Потфат** е форма на соработка меѓу јавниот и приватниот партнер, реализиран преку извршување на активности поврзани со изготвување проект, изведување на градба, давање на услуги и други активности за потребите на јавниот партнер;

9. **Договор за јавно приватно партнерство** е договор од финансиски интерес склучен меѓу јавен и приватен партнер којшто за предмет има проектирање (дизајнирање), финансирање, изградба и одржување на инфраструктурни објекти, опремување и/или давање на услуги од страна на приватен партнер со цел за вршење на одредена јавна услуга;

10. **Јавен партнер** е:

- Република Македонија,

- општината и градот Скопје и општините во градот Скопје,

- јавните претпријатија, јавните установи, трговски друштва основани од Република Македонија, општината и градот Скопје и општините во градот Скопје и друштва врз кои државата или органите на општината и градот Скопје, имаат директно или индиректно влијание преку сопственоста над нив, односно ако поседуваат поголем дел од капиталот на друштвото, имаат, мнозинство гласови на акционерите/содружниците и именуваат повеќе од половина од членовите на управниот или надзорниот одбор, односно органите на управување на претпријатието на друштвото и

- други правни лица кои вршат јавни овластувања во делот на вршењето на јавните овластувања;

11. **Приватен партнер** е домашно или странско правно или физичко лице или конзорциум на кого му е доделен договор за јавно приватно партнерство;

12. **Договорна концесија/јавно приватно партнерство** е партнерство меѓу концедентот/јавниот и концесионерот/приватниот партнер воспоставено со договор;

13. **Институционална концесија/јавно приватно партнерство** е партнерство меѓу концедентот/јавниот и концесионерот/приватниот партнер воспоставено во форма на заедничко правно лице, основано согласно со закон;

14. **Понудувач** е домашно или странско правно или физичко лице или конзорциум кое доставило понуда за учество во постапка за доделување на концесија;

15. **Кандидат** е домашно или странско правно или физичко лице или конзорциум кое поднело барање за учество во првата фаза од постапката за ограничен повик или во постапката за конкурентен дијалог.

Кога концесионер/приватен партнер е странско правно или физичко лице, концедентот/јавниот партнер може да побара од понудувачот да воспостави одредена правна форма пред склучувањето на договорот за концесија/договорот за јавно приватно партнерство;

16. **Конзорциум** е група на домашни или странски правни или физички лица кои заеднички поднесуваат понуда или барање за учество потпишано од сите или од еден овластен член на конзорциумот без притоа да претставуваат посебна правна форма.

Членовите на групата на конзорциумот солидарно и неограничено одговараат за обврските од договорот за концесија.

Во случај кога понуда или барање за учество е доставено од конзорциум, концедентот/јавниот партнер им се обраќа поединечно и/или на секој член од конзорциумот преку нивен овластен член;

17. **Доказ за регистрација** е документ со кој се потврдува дека наведениот понудувач/кандидат е регистриран за вршење на соодветната дејност и

18. **Подизведувач** е домашно или странско правно или физичко лице кое не е понудувач или кандидат, но кое има склучено договор со концесионерот/приватниот партнер за извршување на одредени работи поврзани со доделената концесија/доделениот договор за јавно приватно партнерство.

Член 4

Форми на концесија и на јавно приватно партнерство

Концесијата и јавното приватно партнерство можат да се воспостават како:

- договорно партнерство и
- институционално партнерство.

Член 5

Примена

На постапките за доделувањето на концесија се применуваат одредбите на овој закон доколку со посебен закон поинаку не е уредено.

Член 6

Забрана за државна помош

При воспоставувањето на односите и реализацијата на концесија/јавно приватно партнерство, не смее да се повредат правилата за доделување на државна помош.

Член 7

Начела

Доделувањето на концесијата/договорот за јавно приватно партнерство се врши во согласност со начелата на транспарентност, недискриминација, пропорционалност и ефикасност.

Член 8

Совет за концесија/јавно приватно партнерство

Заради ефикасно креирање на политиката во областа на концесиите и јавното приватно партнерство на Владата на Република Македонија, се основа Совет за концесија/јавно приватно партнерство во состав од 11 члена (во натамошниот текст: Советот), од кои еден претседател на Советот и еден заменик на претседателот на Советот.

Советот ги проучува прашањата на политиката на водење на проектите од областа на концесиите и јавното приватно партнерство и проблемите кои настануваат од несоодветна и недоволна уреденост на оваа материја, за што изготвува предлози, мислења и иницијативи кои ќе бидат основа за изработка на Стратегија за реализација на проекти поврзани со концесиите/јавните приватни партнерства.

За членови на Советот се именуваат претставници од Министерството за економија, Министерството за финансии, Министерството за транспорт и врски, Министерството за здравство, Министерството за образование и наука, Министерството за животна средина и просторно планирање и Секретаријатот за законодавство, двајца претставници од Заедницата на единиците на локалната самоуправа, како и двајца експерти од областа на економијата и правото, имајќи ја предвид соодветната и правичната застапеност на сите граѓани во Републиката.

Стратегијата од ставот 2 на овој член ја донесува Собранието на Република Македонија на предлог на Владата на Република Македонија.

Мандатот на членовите на Советот и висината на надоместокот за нивната работа ги пропишува Владата на Република Македонија.

Советот донесува Деловник за својата работа.

ГЛАВА II
КОНЦЕСИИ

1. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 9

Исклучоци од примена

Одредбите на овој закон не се применуваат на субјектите од членот 3 точка 10 алинеи 3 и 4 на овој закон во делот за доделување на концесија.

Во случај на приватизација на субјектите од ставот 1 на овој член се смета дека истите имаат концесија, доколку се исполнети условите за вршење на јавните услуги, односно користењето на добрата од општ интерес, утврдени во посебните закони.

На плаќањето, односно надоместокот за концесијата од ставот 2 на овој член се применуваат одредбите од овој закон.

Член 10

Предмет на концесија

Предмет на концесија можат да бидат изведување на градба, вршење на јавните услуги и користење на добрата од општ интерес за Република Македонија.

Член 11

Концесија на градба

Концесија на градба има за предмет изградба на објекти на концесија со право на негово управување, користење и одржување, кое се состои од:

- правото да го управува, користи и одржува објектот на концесијата без плаќање од страна на концедентот или
- правото да го управува, користи и одржува објектот на концесија со целосно или делумно плаќање од страна на концедентот.

Член 12

Концесија на јавни услуги

Концесијата на јавни услуги има за предмет вршење на дејности кои со закон се определени како јавни услуги и се состои од:

- правото да се врши јавната услуга без плаќање од страна на концедентот или
- правото да се врши јавната услуга целосно или делумно со плаќање од страна на концедентот и
- правото да се врши јавната услуга вклучувајќи го и управувањето, користењето и одржувањето на објектите на концесијата неопходни за вршење на јавната услуга.

Концесијата на јавни услуги може да вклучи и изведување на делумна реконструкција, конзервација или ремонт на објектите на концесијата во случаите кога се налага неопходност од:

- 1) довршување на започнатата градба и
- 2) делумно проширување, делумна реконструкција или ремонт на инсталации, постројки или други средства неопходни за вршење на концесиската дејност.

Член 13

Концесија на добра од општ интерес

Концесија на добра од општ интерес има за предмет користење на добрата од општ интерес за Република Македонија и се извршува со средства на концесионерот.

Член 14

Приход и ризик

Ризикот од доделената концесија го сноси концесионерот или концедентот во зависност од тоа кој го остварува приходот од доделената концесија.

Член 15

Концесиски надоместок и плаќање за добиената концесија

Плаќањето од страна на концедентот или надоместокот за концесијата што го плаќа концесионерот, кое може да биде еднократно или на рати, се определува со одлуката за

започнување на постапка за доделување на концесија, а во зависност од економската исплатливост на предметот на концесијата или од користењето на објектот на концесијата определена врз основа на:

- 1) времетраењето на концесијата и
- 2) предвидените трошоци за изградба, за вршење на јавната услуга, како и приходите од користењето на објектите на концесијата.

Пресметувањето и начинот на плаќање од страна на концесионерот на надоместокот од ставот 1 на овој член ќе бидат предвидени во јавниот повик за доставување на понуди за доделување концесија и поблиску определен во договорот за концесија согласно со посебниот закон и прописите донесени во согласност со тој закон.

Надоместокот од ставот 2 на овој член концесионерот го уплатува на соодветни уплатни сметки во рамки на трезорската сметка и истиот е приход на Буџетот на Република Македонија, односно буџетот на општината, односно Буџетот на градот Скопје и општините во градот Скопје, согласно со посебен закон.

Член 16 **Задолжително плаќање од страна на концесионерот**

За добиеното право на користење на објектот на концесијата кога е предвидена обврска за плаќање на надоместок од страна на концесионерот, обврската за плаќање се утврдува со посебен закон.

Висината и начинот на плаќање на надоместокот од ставот 1 на овој член се определува со договорот за концесија во зависност од:

- 1) економската корист која концесионерот ја остварува од доделената концесија;
- 2) сразмерната распределба на приходот меѓу концедентот и концесионерот и
- 3) постигнување на социјално прифатливи цени на јавните услуги кои се предмет на концесијата кога цената се определува со прописите кои се однесуваат на соодветната концесија.

Динамиката и роковите за плаќање на надоместокот се определуваат со договорот за концесија.

Член 17 **Плаќања од страна на концедентот**

Правото да се користи објектот на концесија, односно правото да се врши дејноста со плаќање од страна на концедентот, концесионерот може да го оствари во случај:

- на постигнување на социјално прифатлива цена на услугите при вршењето на концесијата, кога тарифата за јавни услуги е утврдена со прописите кои се однесуваат на соодветната концесија,
- на спреченост на користењето на објектот на концесијата поради виша сила и
- кога тоа е определено со одлуката од членот 26 на овој закон.

Плаќањето од ставот 1 алинеја 1 на овој член концедентот ќе го изврши по започнувањето со користењето на објектот на концесијата од страна на концесионерот.

Член 18 **Концесија и други поврзани акти**

Ако за доделување на концесија со посебен закон е предвидено издавање на дозволи, мислења, одобренія или други акти потребни за градба, вршење на јавна услуга или користење на добра од општ интерес за Република Македонија, истите во име и за сметка

на концесионерот ги обезбедува и/или го координира обезбедувањето надлежното министерство од областа за која се доделува концесијата, односно органите на општината и градот Скопје и општините во градот Скопје.

Член 19

Дејствија и постапка за доделување на концесија

Доделувањето на концесијата вклучува:

- 1) спроведување на подготвителни дејствија;
- 2) спроведување на постапка за доделување на концесија и
- 3) склучување на договор за концесија.

Постапката за доделување на концесија вклучува:

- 1) донесување на одлука за отпочнување на постапка за доделување на концесија;
- 2) спроведување на отворен повик, ограничен повик или конкурентен дијалог за доделување на концесија и
- 3) определување - избор на концесионер.

Член 20

Причини поради кои не се доделува концесија

Не се доделува концесија ако истата претставува опасност за националната безбедност и одбраната на државата заштитата на животната средина, заштита на човековото здравје, како и во други случаи утврдени со закон.

Член 21

Концедент

Во име на Република Македонија концесија доделува Владата на Република Македонија.

Владата на Република Македонија може да го овласти министерот надлежен за областа за која се доделува концесијата, во име на Владата на Република Македонија да го склучи договорот за концесија.

Во име на општината, односно градот Скопје и општините во градот Скопје концесија доделува советот на општината, односно градот Скопје и општините во градот Скопје.

Советот на општината, односно на градот Скопје и на општините во градот Скопје го овластува градоначалникот да го застапува во постапката за доделување концесија и при склучувањето и извршувањето на договорот за концесија.

Член 22

Период за кој се доделува концесијата

Концесија се доделува за период до 35 години, без право на продолжување, доколку со овој или посебни закони поинаку не е определено. Рокот на концесијата почнува да тече од датумот на склучување на договорот за концесија.

При определување на периодот на концесијата се земаат предвид финансиско-економските показатели и техничко и/или технолошките специфичности на предметот на концесијата.

Член 23

Продолжување на концесијата

По исклучок од членот 22 на овој закон концесијата може да се продолжи во следниве случаи:

- прекин или одложување на работите поради објективни причини, кои страните не ги имале предвид или не можеле да ги имаат предвид во моментот на склучување на договорот за концесија (виша сила и слично) и

- времено запирање на реализацијата на концесијата поради дејствија за заштита на јавниот интерес, што не биле првично предвидени, за да му се овозможи на концесионерот да ги поврати дополнителните трошоци коишто потекнуваат од барањата на концедентот.

Член 24

Право на сопственост

Објектот на концесијата, вклучувајќи ги и прирастоците и подобрувањата, се сопственост на концедентот, доколку со одлуката од членот 26 на овој закон поинаку не е определено.

Прирастоците и подобрувањата извршени врз објектот на концесијата кои не се во функција на исполнување на договорот за концесија стануваат сопственост на концедентот, доколку со договорот за концесија поинаку не е уредено.

При концесијата на градба, концедентот/концесионерот се стекнува со право на сопственост од моментот на почнувањето на управувањето и користењето на објектот на концесијата од страна на концесионерот.

Член 25

Враќање на објектот на концесијата

Кога концесијата престанала, концесионерот е должен на концедентот да му го врати, односно пренесе во сопственост објектот на концесијата без оглед дали истиот бил целосно или делумно изграден, реконструиран, конзервиран, опремен или подобрен од страна на концесионерот, под услови и на начин утврдени со договорот за концесија.

2. ПОДГОТВИТЕЛНИ ДЕЈСТВА

Член 26

Започнување на постапката

За започнување на постапка за доделување на концесија, концедентот донесува одлука за започнување на постапката за доделување концесија.

Кога концедент е Република Македонија одлуката од ставот 1 на овој член ја донесува Владата на Република Македонија по предлог од министерот надлежен за областа во која се доделува концесијата.

Кога концедент е општината, односно градот Скопје или општините во градот Скопје, одлуката од ставот 1 на овој член ја донесува советот на општината, односно Советот на градот Скопје или на општините во градот Скопје, по предлог на градоначалникот на општината, односно на градот Скопје или на општините во градот Скопје.

Член 27

Содржина на предлогот

Предлогот од членот 26 на овој закон, во зависност од видот на концесијата, особено содржи:

- основни цели на концесијата,
- можности за различно финансирање и управување со предметот на предложената концесија и
- студија за концесискиот проект.

Член 28

Студија за концесискиот проект

Студијата за концесискиот проект особено содржи:

- податоци за основните технички параметри на предметот на концесијата,
- проценетата вредност на концесијата,
- пошироката економска оправданост на концесијата,
- елаборат за оцена на влијанието на предметната концесија врз животната средина и природата и
- други податоци за финансиските, техничките и правните аспекти на концесијата.

Член 29

Одлука за започнување на постапката

Одлуката за започнување на постапката за доделување концесија од членот 26 став 1 на овој закон особено содржи:

- образложение за оправданоста за доделување на концесија,
- назначување на нејзините цели,
- предмет на концесијата и основни услови за доделување на концесија,
- видот на постапката за доделување на концесија,
- пресметувањето и начинот на плаќање на концесискиот надоместок,
- начинот и рокот во кој ќе биде спроведена постапката за доделување на концесија и
- висината на надоместокот за издавање на тендерската документација.

Одлуката од ставот 1 на овој член се објавува во "Службен весник на Република Македонија" и во домашно јавно гласило, а за концесиите на општината, односно градот Скопје и општините во градот Скопје и во гласило на општините, односно градот Скопје и општините во градот Скопје.

Одлуката од ставот 1 на овој член може да биде објавена и во странско јавно гласило.

Член 30

Проценета вредност на концесијата

Концедентот задолжително ја проценува максималната вредност на концесијата врз основа на вкупниот износ на финансиски средства потребен за плаќање, без данок, царина и други јавни давачки.

Методологијата за пресметување на проценетата вредност на концесијата ја пропишува Министерството за финансии.

3. ВИДОВИ НА ПОСТАПКИ

Член 31

Видови на постапки за доделување на концесија

Доделувањето на концесијата се врши по пат на јавен повик, организиран и спроведен според условите утврдени со овој закон, доколку со посебен закон поинаку не е определено.

Јавниот повик се организира и спроведува како:

- а) постапка за доделување концесија со отворен повик;
- б) постапка за доделување концесија со ограничен повик и
- в) постапка за доделување на концесија врз основа на конкурентен дијалог.

Изборот на постапката за доделување на концесија зависи од:

- сложеноста и специфичноста на предметот на концесија,
- обемот и сложеноста на тендерската документација за спроведување на постапката,
- бројот на очекувани понудувачи или кандидати и
- сложеноста на понудите или барањата за учество.

Член 32

Отворен повик

"Отворен повик" е постапка за доделување концесија во која сите заинтересирани лица кои подигнале тендерска документација можат да поднесат понуди за склучување на договор за концесија.

Минималниот број на способни понудувачи треба да биде најмалку три.

Член 33

Ограничен повик

"Ограничен повик" е постапка за доделување на концесија во која сите заинтересирани лица можат да поднесат барање за учество во постапка за доделување на концесија, меѓутоа само оние кандидати кои се поканети од страна на концедентот доставуваат понуди за склучување договор за концесија.

Ограничениот повик за доделување концесија се спроведува во две фази, и тоа:

- постапка за претквалификација на кандидатите и
- прибирање на понуди од одреден број селектирани кандидати.

Во првата фаза:

- се објавува јавниот повик до сите заинтересирани лица да достават барање за учество во постапката,

- се утврдува нивната економско-финансиска и техничка способност и

- се избира доволен број на способни кандидати за да се обезбеди вистинска конкуренција.

Минималниот број кандидати поканети да поднесат понуда во ограничен повик треба да биде најмалку три.

Во втората фаза Комисијата упатува писмена покана и тендерска документација без јавно објавување до сите избрани кандидати.

Член 34

Конкурентен дијалог

Конкурентен дијалог е постапка во која кандидатите можат да побараат да учествуваат во постапката за доделување на концесија во која концедентот ги повикува кандидатите да изготват или да предложат решение со кое ќе се исполнат изведбените и функционалните барања на концедентот, пред да ги достават понудите.

Член 35

Употреба на конкурентен дијалог

Постапка на конкурентен дијалог се спроведува, во особено сложени случаи кога концедентот смета дека нема да се остварат резултатите со отворен повик или ограничен повик.

Објектот на концесијата се смета за особено сложен доколку концедентот не може објективно:

- а) да ги дефинира техничките спецификации за исполнување на изведбените и функционалните барања или
- б) да ја прецизира правната или финансиската рамка за спроведување на концесијата.

Член 36

Спроведување на постапката на конкурентен дијалог

Постапка со конкурентен дијалог започнува со објавување на повик, согласно со членот 44 од овој закон за учество во конкурентен дијалог и се спроведува во три фази.

Во првата фаза, по приемот на барањата, концедентот врши селекција на најмалку три способни кандидати, согласно со барањата во објавениот повик, односно согласно со членот 34 став 2 од овој закон.

Во втората фаза, концедентот започнува дискусија или прима презентации од кандидатите со цел утврдување, дефинирање или воспоставување решение за неговите барања (во натамошниот текст: фазата на дијалог). Фазата на дијалог може да се спроведе во етапи со цел да се намали бројот на решенија за кои ќе се дискутира само ако во повикот за учество во конкурентен дијалог тоа е наведено. Концедентот решенијата што ги предложиле кандидатите ги чува одделно и доверливо освен доколку е дадена дозвола за нивно објавување.

Концедентот, откако ќе заврши фазата на дијалог, доставува покана до кандидатите да поднесат понуда врз основа на свои решенија, или врз основа на заедничко или поединечно решение доколку кандидатот се сложува со неговата содржина (во натамошниот текст: фазата на поднесување понуди). Од понудите се бара да ги содржат сите елементи потребни за изведба на проектот. Во текот на фазата на поднесување понуди, концедентот може да го повика кандидатот да ја разјасни својата понуда, под услов да се задржат основните карактеристики на концесијата и не се наруши конкуренцијата меѓу кандидатите.

Најдобриот понудувач се избира единствено врз основа на економски најповолната понуда која ги исполнува изведбените и функционалните барања наведени во огласот.

4. КОМИСИЈА ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПОСТАПКАТА

Член 37

Состав на комисијата за спроведување на постапката

Постапката за доделување концесија ја подготвува, организира и спроведува комисија за спроведување на постапката за доделување концесија (во натамошниот текст: комисијата), формирана од страна на министерот надлежен за областа за која се доделува концесијата, односно градоначалникот на општината, градот Скопје и општините во градот Скопје.

Комисијата од ставот 1 на овој член се состои од претседател, заменик претседател и најмалку три члена и нивни заменици.

За член на комисијата се именуваат лица од редот на надлежните министерства и Министерството за финансии. Во работата на комисијата може да учествуваат и експерти од соодветната област за која се дава концесијата.

Членови на комисијата не можат да бидат лица кои:

- се во брачна врска, роднинска врска до второ колено или се поврзани со посвојување или старателство со понудувачот или кандидатот, со неговиот законски полномошник, а во случаите кога понудувачот или кандидат е правно лице и со членови на неговите управни, надзорни или други органи и раководни тела,

- во текот на последните три години биле вработени или биле членови на органите на управување на кандидатот или

- се во друг законски или фактички однос со кандидатот.

Комисијата работи во полн состав и одлуките ги донесува со мнозинство гласови на членовите.

Член 38

Надлежност на комисијата

Комисијата:

- ја подготвува тендерската документација,
- го објавува јавниот повик,
- го организира приемот на пријавите и понудите,
- врши избор и определува кандидати кои имаат право да го продолжат учеството во постапката,
- спроведува разговор со кандидатите кои ги исполнуваат условите да учествуваат во постапката на конкурентен дијалог,
- определува кандидати на кои им доставува покана за доставување на понуда во постапка на ограничен повик и конкурентен дијалог,
- дава појаснувања и доставува дополнителни информации и документи,
- ги разгледува и оценува понудите и врши рангирање на кандидатите со предлог за прворангираниот да биде избран за концесионер,
- поднесува предлог за прекинување на постапката и
- врши други работи потребни за спроведување на постапката.

За извршените дејства во постапката комисијата ги известува сите понудувачи и кандидати.

5. ТЕНДЕРСКА ДОКУМЕНТАЦИЈА

Член 39

Содржина на тендерската документација

Комисијата е должна да ја подготви тендерската документација во рокот определен со одлуката за започнување на постапката за доделување на концесија, по претходно прибавена согласност од концедентот. Комисијата може изготвувањето на тендерската документација да го довери на научна или стручна организација или на експерти од соодветната област.

Во зависност од природата на концесијата, тендерската документација особено ги содржи следниве елементи:

- поканата за поднесување на понуда со инструкција,
- условите на коишто мора да одговара, вклучувајќи ги и техничките спецификации,
- инвестиционите проекти - за концесија за градба, ако такви се изработени,
- студијата за концесиски проект од членот 28 на овој закон,
- податоците за потребните гаранции,
- минималните барања на кои треба да одговараат понудите, ако во себе вклучуваат варијанти со кои се нуди алтернатива на техничките спецификации, ако тоа е претходно утврдено во јавниот повик,
- критериумите за оценка на понудите,
- инструкцијата за понудувачите за подготовка на понудата,
- податоците за објектите на концесијат што му се отстапуваат на концесионерот за време на концесискиот период,
- описот на локацијата, начинот на стекнување на земјиштето и други прашања врзани за користењето или уредувањето на локацијата,
- временската динамика за завршување на изградбата, конзервацијата, уредувањето или унапредувањето на објектите, постројките, инсталациите или другиот имот,
- периодот за кој се издава концесијата,
- основните финансиски барања на проектот, вклучувајќи го и минималниот износ на ангажиран капитал,
- предложената цена за услуги-тарифа,
- обврската за плаќање надоместок согласно со членот 17 на овој закон;
- назначувањето на објектот на концесијата што е предмет на враќање и условите за враќање согласно со членот 25 на овој закон,
- прописите и стандардите за заштита на животната средина и природата и начинот за оценување на влијанијата врз животната средина и природата,
- нацртот на текстот на договорот за концесија и
- други барања во зависност од предметот на концесијата и предвидената постапка.

Кон тендерската документација за учество во постапката се доставува и копие од одлуката за започнување на постапката за доделување на концесија, како и нацрт на договорот за концесија.

Комисијата може да определи дека податоците или дел од податоците содржани во тендерската документација се сметаат за службена тајна. Во таков случај учесниците во постапката се должни да поднесат изјава, приложена кон документацијата со која се обврзуваат дека нема да ги објавуваат податоците кои се сметаат за службена тајна.

Министерот надлежен за областа за која се доделува концесија, односно градоначалникот на општината, градот Скопје и општините во градот Скопје ја одобрува тендерската документација.

Член 40

Подигнување тендерска документација

Комисијата е должна на заинтересираните кандидати да им овозможи да подигнат тендерска документација непосредно по датумот на објавувањето на јавниот повик.

Во случај кога субјект кој не е концедент кај себе има дел или целата тендерска документација, во повикот ќе се наведе адресата од каде што се подига тендерската документација и рокот за подигнување и доставување на истата.

Член 41

Надоместок

Концедентот од понудувачите и кандидатите може да наплати надоместок за издавање на тендерската документација.

Висината на надоместокот од ставот 1 на овој член се пресметува врз основа на реално утврдените трошоци извршени за активностите потребни за нејзино изготвување.

Член 42

Изменување и дополнување на тендерската документација

Комисијата по претходна согласност од министерот надлежен за областа за која се доделува концесија, односно градоначалникот на општината, градот Скопје и општините во градот Скопје ја одобрува тендерската документација. Концедентот може да врши изменување и дополнување на тендерската документација, под услов истите да се достапни на заинтересираните кандидати најдоцна шест дена пред истекот на рокот за поднесување на понуди или барања за учество.

6. ЈАВЕН ПОВИК

Член 43

Јавно огласување на постапката

По одобрувањето на тендерската документација, Комисијата го објавува јавниот повик за доставување на понуди за доделување концесија во "Службен весник на Република Македонија" и во домашно јавно гласило, а за општините и градот Скопје и општините во градот Скопје во службените гласила на општините, односно градот Скопје и општините во градот Скопје.

Јавниот повик од ставот 1 на овој член може да биде објавен и во странско јавно гласило.

Јавниот повик од ставот 1 на овој член, особено содржи:

- 1) предмет на концесија;
- 2) вредност на концесиониот проект;
- 3) означување на видот на постапката согласно со членот 31 од овој закон;
- 4) опис на градбата и соодносот на инвестициите за градба - за концесиите на градба;
- 5) местоположба на објектот на концесијата;
- 6) опис и обем на јавните услуги или дејности кои концесионерот може да ги врши со објектот на концесијата;
- 7) рок на валидност на понудите;

8) рок, адреса и начин на подигнување на тендерската документација, како и евентуалниот надоместок за нејзиното подигнување;

9) рок, адреса, начин за доставување на понудите и време и час на отворање на понудите;

10) јазик на кој треба да бидат напишани понудите;

11) лица овластени да учествуваат на отворањето на понудите;

12) докази и документација кои на понудувачот му се потребни за докажување на економско-техничката способност;

13) назначување на критериумите за вреднување на понудите и

14) други податоци кои се однесуваат на предметот на концесијата.

Член 44

Јавен повик за постапка со ограничен повик

Доколку постапката за доделување на концесија се спроведува како постапка за доделување концесија со ограничен повик, јавниот повик покрај елементите од членот 44 на овој закон, особено ги содржи и:

- рокот, адресата и начинот на пријавување за учество во прва фаза во постапката за доделување концесија,

- рокот во кој ќе се изврши претквалификацијата и начинот на информирање за резултатите од претквалификацијата и

- документираните податоци што треба да ги достави лицето кое се пријавува за учество во прва фаза во постапката за доделување концесија, и тоа:

а) податоци за финансиска и економска способност, и тоа:

- заверен извештај за финансиската состојба на лицето кое пријавува интерес или на секоја од членките на конзорциумот за неговата финансиска состојба во последните три години,

- предлог за финансиската структура на концесискиот проект и

- изјава од реномирана (првокласна) финансиска институција или банка за нејзината намера на лицето да му овозможи кредитна линија за спроведување на проектот;

б) податоци за искуството и референците на лицето, и тоа:

- податоци за неговото самостојно или здружено учество во проекти од сличен карактер со односниот концесиски проект во случај на конзорциум - такви податоци доставува секоја членка на конзорциумот и

- податоци за практичното искуство на неговиот клучен персонал во релевантните фази на односниот концесиски проект;

в) податоци за управувачката структура и оперативните способности, и тоа:

- предложен тим што ќе работи на проектот со податоци за стручноста и искуството на секој од учесниците во тимот,

- начинот на раководење со тимот и носителите на раководни функции во тимот и

- информација за опремата и/или градежна или друга техника што ќе бидат применети во проектот и

г) документација и податоци, и тоа:

- заверен извод на документите од регистрацијата на лицето кое пријавува интерес,

- изјава од лицето кое пријавило интерес или од секоја од членките на конзорциумот дека, ако им биде доделена концесијата, ќе бидат колективно и солидарно одговорни за обврските по концесијата,

- изјава дека не се инсолвентни и дека не се во постапка за стечај и дека против нив не се води кривична или прекршочна постапка во врска со нивната професионална дејност и

- информација за судска или административна постапка што се води или се водела против лицето кое пријавило интерес или против секоја од членките на конзорциумот.

Доколку постапката се спроведува како постапка за доделување концесија со отворен повик, доставувањето на податоците од ставот 1 потточка г) на овој член ќе се бара со тендерската документација од сите понудувачи, како дел од нивната понуда.

Член 45

Јавен повик за конкурентен дијалог

Доделувањето на концесија во постапка со конкурентен дијалог започнува со објавување на јавен повик за учество во конкурентен дијалог.

7. РОКОВИ

Член 46

Воспоставување и продолжување на рокови

Роковите за поднесување на понудите и барањето за учество соодветно се објавуваат и се утврдуваат во зависност од сложеноста на постапката за доделување на концесијата и рационално потребното време за подготовка на понудата, но нема да бидат пократки од роковите утврдени со овој закон.

Временските рокови можат да се продолжат од страна на концедентот во секое време пред истекување на самиот рок, под услов за тоа навремено да ги информира понудувачите и кандидатите.

Роковите се продолжуваат доколку тендерската документација не била доставена навреме до сите понудувачи или кандидати.

Роковите започнуваат да течат од датумот на испраќање на повикот за објавување.

Член 47

Вообичаени рокови

Доколку со овој закон поинаку не е уредено, поднесувањето на понуди и барање за учество:

а) при отворен повик не може да биде во рок пократок од 52 дена од денот на испраќањето на повикот за објавување;

б) во првата фаза на ограничен повик рокот не може да биде пократок од 37 дена од денот на испраќањето на повикот за поднесување барање за учество;

в) во втората фаза на ограничен повик рокот не може да биде пократок од 40 дена од денот на испраќањето на поканите за доставување понуди;

г) при поднесување барања за учество во конкурентен дијалог рокот не може да биде пократок од 37 дена од денот на испраќање на повикот за објавување и

д) во трета фаза на конкурентен дијалог рокот не може да биде пократок од 40 дена од денот на испраќањето на поканите за доставување понуди.

Член 48

Намалување на роковите во случаи на итност

Во случаи на итност причинети од настани надвор од рационална контрола на концедентот, а кои минимални рокови утврдени во членот 48 од овој закон ги чинат неприменливи, рокот за:

- а) првата фаза на ограничен повик може да се скрати, но не помалку од 20 дена од денот на испраќањето на повикот за поднесување на барање за учество;
- б) втората фаза на ограничен повик може да се скрати, но не помалку од 15 дена од денот на испраќањето на поканата за доставување на понуди и
- в) постапка со конкурентен дијалог може да се скрати, но не помалку од 20 дена од денот на испраќањето на повикот за објавување.

8. ДОСТАВУВАЊЕ НА ПОНУДИ И ГАРАНЦИЈА ЗА УЧЕСТВО ВО ПОСТАПКАТА

Член 49

Начин на доставување на понуди

Понудата и барањето за учество се доставува на начин и во форма утврдени со јавниот повик.

Право да доставуваат понуди и барање за учество имаат лица кои ја подигнале тендерската документација.

Понудувачот, односно кандидатот може да поднесе само една понуда, односно барање за учество.

Член 50

Активности во времето за доставување на понуди

До истекот на рокот за доставување понуди, понудувачите можат да бараат појаснувања во врска со условите предвидени во тендерската документација или да укажуваат на нејаснотии или пропусти во документацијата.

На поставените барања или укажувања од ставот 1 на овој член, Комисијата одговара писмено, доставувајќи го одговорот истовремено до сите понудувачи.

Комисијата, по претходно прибавена писмена согласност од концедентот, може да врши изменување или дополнување на тендерската документација за што, истовремено, писмено ги известува сите понудувачи.

Непосредно по истекот на рокот за доставување на понуди, а во секој случај пред јавното отворање на понудите, Комисијата може да организира состанок со сите понудувачи, како и посета на локацијата на која ќе се врши концесијата, заради подобро информирање на понудувачите, според правилата во тендерската документација.

Член 51

Гаранција за учество во постапката

Учеството во постапката за доставување на понуди секогаш ќе биде условено со давање гаранција од понудувачот во вид на депонирани средства или банкарска гаранција која не може да биде помала од 3% од проценетата вредност на концесијата.

Доколку понудувачот гаранцијата ја дава во вид на депонирани средства, истите ги уплатува на соодветна сметка во рамките на трезорската сметка.

Концедентот е должен во рок од седум дена по склучувањето на договорот за концесија со избраниот концесионер на понудувачите кои учествувале во постапката за доделување на концесија да им го врати депонирањето износ, односно гаранцијата.

Гаранцијата од ставот 1 на овој член се наплатува во корист на концедентот ако понудувачот е повикан да склучи договор за концесија, а тој одбие да го стори тоа и доколку учесникот во постапката ја повлече понудата по отворањето.

Член 52

Јавно отворање на понуди

По истекот на рокот за доставување на понуди, Комисијата јавно ги отвора понудите во присуство на овластени претставници на понудувачите на место и во време определено со јавниот повик.

Јавното отворање на понудите се врши на начин определен во јавниот повик.

За јавното отворање на понудите Комисијата составува записник.

**9. ЕВАЛУАЦИЈА НА КАНДИДАТИТЕ –
ПОНУДУВАЧИТЕ**

Член 53

Редослед на евалуација

Комисијата утврдува листа на кандидатите врз основа на нивната лична состојба, нивната способност за вршење професионална дејност, економската и финансиската состојба, како и техничката и професионалната способност.

Комисијата врши евалуација на понудите само на оние понудувачи кои се селектирани за подобни.

Комисијата за извршената евалуација објавува извештај и ги известува за резултатите од постапката за избор на сите понудувачи.

Член 54

Задолжителност на критериумите

Понудувачите и понудите не можат да се оценуваат или евалуираат врз основа на критериум кој не бил објавен во тендерската документација.

Член 55

Доказ за регистрација

Со доказот за регистрација се потврдува дека наведениот кандидат е регистриран:

а) на официјалниот список на регистрирани трговски друштва кој се води од страна на надлежен орган на државата или

б) кај надлежен орган за сертификација кој ги исполнува стандардите пропишани со закон.

Член 56

Зависност од трети страни

Кандидатите или понудувачите може, онаму каде што е соодветно и во однос на дадениот предмет на концесија, да се повика на подобноста на други субјекти, вклучувајќи ги членовите на групна понуда, без оглед на правниот карактер на врските кои со нив ги има, под услов да докаже на задоволителен начин дека на располагање ги има неопходните ресурси за реализација на објектот на концесијата.

Член 57

Евалуација на трети страни

Концедентот, во согласност со одредбите на овој дел од законот, ја оценува подобноста на трети страни на кои се повикал кандидатот или понудувачот, исто како третата страна да е во улога на понудувач или кандидат.

Член 58

Задолжително исклучување на понудувач или кандидат

Концедентот задолжително ќе го исклучи кандидатот или понудувачот - правно лице или член на негов орган на управување или надзорен орган, кои со правосилна судска одлука се осудени за следниве кривично дела:

- 1) корупција;
- 2) измама и
- 3) перење на пари.

Концедентот задолжително ќе го исклучи кандидатот или понудувачот и кога:

- над него е отворена постапка на стечај или ликвидација;
- му е изречена казна за кривично дело или прекршочна санкција забрана за вршење на дејност,
- не ги исполнил обврските за плаќање на даноци, придонеси и други јавни давачки во согласност со прописите на државата во која е основан и
- не доставил потполна тендерска документација.

Член 59

Доказ за личната состојба

Концедентот како доказ за личната состојба на понудувачите или кандидатите ќе прифатат:

- а) потврда или исправа издадена од надлежен судски или административен орган и
- б) изјава дадена под заклетва или формална изјава од страна на понудувачот или кандидатот, или релевантно лице вработено кај понудувачот или кандидатот, во согласност со прописите на државата каде што се дава изјавата.

Член 60

Докажување на способноста за вршење професионална дејност

Концедентот може од понудувачите и кандидатите да бара да го докажат своето членство или вклученост во професионална асоцијација или организација евидентирана во соодветен регистар или да обезбедат посебна изјава или референца со која ќе го докажат нивното право и способност за вршење професионална дејност.

Член 61

Доказ

Концедентот може како доказ за способноста на понудувачот или кандидатот да врши професионална дејност да прифати изјава за морална и лична одговорност или потврда во форма прифатлива за него.

Член 62

Докажување на економската и финансиската состојба и капацитетот

Концедентот од понудувачите или од кандидатите бара доказ за бонитет, за економската и финансиската состојба и за способност да го реализира предметот на договорот за концесија.

Член 63

Доказ за економската и финансиската состојба

Доказот за економската и финансиската состојбата ќе се прифати во еден или во повеќе од следниве облици:

- а) соодветни изводи од банки или, онаму каде што е соодветно, доказ за релевантно осигурување за надомест при професионален ризик;
- б) приказ на билансите или извадоци од билансите, во случаи кога објавување на билансот е пропишано со закон;
- в) извод од целокупниот промет на кандидатот - понудувачот и тоа најмалку за последните три фискални години, во зависност од датумот на кој трговското друштво е основано или започнало со работа и во зависност од достапноста на таквите информации;
- г) во случаи кога не може да се обезбедат други референци поради причини кои концедентот ги прифаќа, секој друг документ кој концедентот го смета за соодветен и
- д) потврда за бонитет и за платени даноци и други јавни давачки од страна на надлежен орган во државата на потекло.

Член 64

Докажување на способност

Концедентот од понудувачите или од кандидатите може да бара доказ за нивната техничка и професионална способност да го извршуваат предметот на концесијата.

Член 65

Доказ за техничката или професионалната способност

Доказот за техничката способност на понудувачите или кандидатите концедентот ќе го прифати во еден или во повеќе од следниве облици, а во согласност со природата, квантитетот или значењето и користењето на предметот на концесијата:

- а) список на изведени работи во текот на последните пет години, заедно со потврди за задоволителна изведба за најзначајните работи. Во таквите потврди се наведува вредноста, датумот и локацијата на работите, како и тоа дали тие биле изведени според правилата на професијата и дали биле соодветно завршени;
- б) список со извршените најзначајни испораки или обезбедените најзначајни услуги во последните три години, со износи, датуми и приматели, без оглед дали истите биле јавни или приватни;
- в) индикација за вклучени технички лица, особено лица кои се одговорни за контрола на квалитетот, а во случај на концесија на градба, лица на кои изведувачот може да се повика со цел да се изведат работите;

г) опис на техничките објекти и мерки кои ги користи понудувачот или кандидатот со цел за обезбедување квалитет, како и опис на објектите кои се во функција за анализа и истражување;

д) образовните и професионалните квалификации на понудувачот или кандидатот или квалификациите на членовите на органите на управување на правното лице и особено квалификациите на лицето или лицата одговорни за обезбедување услуги или раководење со работата;

ѓ) индикација кај концесиите на добрата од општ интерес и концесиите на градба и само во соодветни услови, за мерките за управување со животната средина кои кандидатот - понудувачот ќе ги примени при извршувањето на договорот за концесија;

е) извештај за просечниот годишен човечки потенцијал кај понудувачот или кандидатот и бројот на раководен кадар во последните три години;

ж) извештај за постројките или техничката опрема која на понудувачот или кандидатот му е на располагање за извршување на договорот за концесија и

з) индикација за делот на концесијата кој концесионерот на услуги има намера да го отстапи на подизведувач, во однос на начинот на вршење на услугата од страна на подизведувачот.

10. ЕВАЛУАЦИЈА НА ПОНУДИ

Член 66

Критериуми за избор на најдобра понуда

Критериум врз основа на кој концедентот ќе го заснова изборот на најдобра понуда е финасиски најповолна понуда или економски најповолна понуда.

Економски најповолната понуда се евалуира врз основа на критериумите поврзани со изведбените и функционалните барања кои вклучуваат квалитет, цена на работите и услугите, техничка вредност, естетски и функционални карактеристики, карактеристики во однос на животната средина, тековни трошоци, економска исплатливост во однос на трошоците, техничка помош и период на завршување на изведбените работи.

Методологијата за изразување на критериумите во бодови, по предлог на Советот, ја донесува министерот за финансии.

Член 67

Принцип на еквивалентност

Понуда не може да се исклучи од евалуацијата, ако:

а) понудувачот или кандидатот може на концедентот да му докаже на задоволително ниво дека работите или услугите што се нудат на еквивалентен начин ги задоволуваат изведбените и функционалните барања на концесијата, дури и во случај услугите или работите целосно да не се во согласност со техничките спецификации и

б) услугите или работите кои понудувачот или кандидатот ги нуди се во согласност со техничките стандарди на еквивалентност со барањата што се дефинирани во техничките спецификации на тендерот за добивање на концесијата.

Член 68

Невообичаено ниски понуди

Доколку со понудата на некој понудувач или кандидат е предложена невообичаено ниска вредност - цена, која е пониска повеќе од 30% од средната понудена вредност - цена

на другите понуди, комисијата нема да ја отфрли понудата, без да побара писмено објаснување за причините, односно составните елементи на понудата кои ги смета за релевантни.

Објаснувањето што се бара од понудувачот или кандидатот на невообичаено ниска вредност на понудата може да се однесува на:

а) финансиската страна на методот на изградба или процесот на давањето на услугите што се обезбедуваат;

б) избраните технички решенија или исклучително поволните услуги кои му се достапни на понудувачот за изведба на работата, или за извршување на услугите;

в) оригиналноста на работата, или услугите што ги нуди понудувачот или кандидатот;

г) согласност со прописите во однос на заштита при работа и работни услови кои се на сила во местото каде што се изведува работата или даваат услугите и

д) понудувачот или кандидатот прима или има можност да прима државна помош.

Комисијата нема да ги оценува понудите, односно истите ќе ги отфрли, во случај:

- понудувачот или кандидатот да не го доставил во определениот рок писменото објаснување,

- ако процени дека дадените објаснувања не се објективни и

- понудувачот или кандидатот не докаже во дополнително оставениот рок дека доделената државна помош ја добил на законски начин.

Член 69

Барање информации

На барање на понудувачот или кандидатот, комисијата најдоцна во рок од 15 дена по приемот на писменото барање:

- го информира секој понудувач или кандидат за причините за отфрлување на неговата понуда, вклучувајќи ја и причината поради која техничкиот предлог на понудувачот не е еквивалентен со техничките спецификации кои концедентот ги бара, или дека работите или услугите не ги исполнуваат изведбените или функционалните барања и

- доставува примерок од извештајот за евалуација и од одлуката за избор.

Член 70

Задржување информации

Концедентот има право да ги задржи информациите од членовите 64 и 66 на овој закон во случај објавувањето на таквите информации да може да доведе до попречување на спроведувањето на овој закон, да е спротивно на јавниот интерес, да влијае врз легитимните комерцијални интереси на понудувачите или кандидатите или пак да влијае врз правичната конкуренција меѓу нив.

Концедентот не ги објавува информациите што ги добил од понудувачите или кандидатите коишто се сметаат за доверливи и содржат технички или деловни тајни или пак материјални елементи на понудата, освен доколку има согласност од страна на понудувачот или доколку тоа е дозволено со овој или друг закон.

11. ИЗБОР НА КОНЦЕСИОНЕР

Член 71

Извештај за евалуација и предлог на одлука за избор

Комисијата за секоја постапка за доделување на концесија изготвува писмен извештај за евалуација.

Извештајот за евалуација и предлогот на одлуката за избор на најповолна понуда се потпишува од страна на претседателот и членовите на комисијата и се доставува до концедентот.

Член 72

Одлука

Комисијата за спроведување на постапката за доделување на концесијата по спроведената постапка до концедентот доставува предлог за:

- избор на најповолна понуда со ранг листа на кандидати и
- прекинување на постапката.

Концедентот врз основа на предлогот од ставот 1 на овој член и извештајот за евалуација, донесува одлука за:

- избор на концесионер од прворангираниот кандидат или
- задолжување на комисијата да ги отстрани констатираните недостатоци во постапката за доделување на концесија и да изврши ново рангирање на понудите или
- прекинување на постапката во случаите утврдени во членот 75 став 1 на овој закон.

Одлуката од ставот 2 на овој член се доставува до сите понудувачи или кандидати во рок не подолг од 15 дена од денот на донесувањето.

Одлуката за избор на најповолен понудувач се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Член 73

Содржина на одлуката за избор

Со одлуката за избор на концесионер се определуваат:

- основните елементи на предметот на концесијата кои соодветствуваат со понудата на избраниот понудувач,

- рокот за склучување на договорот за концесија и
- министерот кој е надлежен и овластен за склучување на договорот за концесија и надлежниот орган кој ќе врши надзор над доделената концесија - за концесиите кои ги доделува Владата на Република Македонија. Надлежноста, овластувањето и вршењето на надзор над доделената концесија на градоначалникот на општината, односно градот Скопје и општините во градот Скопје - за концесиите кои тие ги доделуваат.

Концедентот може за концесионер да го избере второрангираниот кандидат, доколку прворангираниот кандидат не ги исполнил условите и не го склучи договорот за концесија во рокот утврден во членот 76 став 1 од овој закон.

Член 74

Прекин на постапката

Концедентот може да донесе одлука за прекин на постапката за доделување на концесија во следниве случаи:

- не се доставени доволен број на понуди согласно со јавниот повик,
- содржината на понудите не одговара на барањата содржани во јавниот повик,
- отпадне потребата од спроведување на постапката како резултат на околности кои не биле познати, ниту можело да бидат познати во моментот на донесувањето на одлуката за започнување на постапката,
- се утврдат неправилности и нерегуларности при спроведувањето на постапката за доделување на концесија кои не можат да бидат отстранети без притоа да се променат условите под кои е спроведена постапката и
- прво и второрангираниот кандидат последователно се откажат од склучување на договорот за концесија.

Со одлуката за прекин на постапката може да се:

- измени одлуката за започнување на постапката за доделување на концесија и да се спроведе нова постапка за доделување на концесија и
- определи спроведување на нова постапка под истите услови, како и постапката за која е донесена одлука за прекинување.

Одлуката за прекинување на постапката се објавува во "Службен весник на Република Македонија".

Во случај на прекин на постапката за доделување на концесијата за случаите од ставот 1 алинеи 3 и 4 на овој член, на учесниците во постапката надоместокот за подигнување на тендерската документација им се враќа, како и од нив доставената гаранција.

12. Договор за концесија

Член 75

Склучување на договор за концесија

Договорот за концесија го склучуваат концедентот и прворангираниот кандидат во рок од три месеца од денот на донесувањето на одлуката за избор.

При склучувањето на договорот за концесија прворангираниот кандидат е должен да постапува согласно со предлозите доставени во понудата и со предлогот на договорот за концесија.

Договорот за концесија мора да биде во согласност со одредбите на овој закон, посебен закон и прописите донесени врз основа на овие закони, како и со елементите од јавниот повик за доставување на понуди.

Одредбите на договорот за концесија спротивни на законите, прописите и на јавниот повик од ставот 3 на овој член се ништовни и не произведуваат правно дејство.

Во случаите од членот 74 став 2 на овој закон договорот за концесија се склучува со второрангираниот кандидат под исти услови и во ист рок кој важи за прворангираниот кандидат, при што рокот за склучување на договорот почнува да тече од моментот на доставување на писмена покана до второрангираниот кандидат.

Член 76

Форма на договор за концесија

Договорот за концесија се склучува во писмена форма во најмалку три оригинални примероци, од кои по еден за договорните страни и третиот примерок за евиденција во регистарот од членот 107 на овој закон.

На договорот за концесија соодветно се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи, доколку со одредбите на овој и посебните закони поинаку не е уредено.

Член 77

Содржина на договорот за концесија

Договорот за концесија особено содржи одредби за:

- целта, предметот и рокот на концесијата,
- начинот, формата и условите за вршење на концесиската дејност,
- описот на објектот на концесијата, како и описот на постоечката инфраструктура,
- датумот на влегувањето во сила на договорот за концесија,
- условите, начинот и рокот на предавањето на објектот на концесијата и престанок на концесијата,
- правата и обврските на страните на договорот, вклучувајќи ги и условите и роковите за нивно исполнување,
- висината, роковите и начинот на плаќање на концесискиот надоместок кога истиот е предвиден,
- приходот, учеството во приходот и поделбата на ризикот од концесијата, согласно со членот 14 од овој закон,
- видовите, обемот и роковите за исполнување на обврската за инвестирање,
- формата, висината и роковите за плаќање на концесијата од страна на концедентот согласно со членот 16 на овој закон кога тоа плаќање е предвидено со постапката за доделување на концесија,
- видот, висината, роковите и начинот за доставување на гаранциите и на обезбедувањата утврдени за исполнување на обврските по договорот,
- условите и начинот на финансирањето на мерките и активностите за отстранување на последиците од можни еколошки штети,
- одговорност за неисполнување на обврските по договорот,
- условите и начинот на вршењето на надзорот на вршењето на концесијата, вклучувајќи и одредби за вршење на посебен стручен надзор од овластени трети лица, како и начинот на надоместување на трошоците за спроведување на стручниот надзор,
- начинот на решавање на споровите во врска со договорот,
- други обврски предвидени со овој закон, посебен закон и прописите донесени врз основа на овие закони и
- други одредби соодветни на специфичниот предмет на концесијата.

Договорот за концесија за градба покрај одредбите од ставот 1 на овој член содржи и одредби за:

- начинот и условите за стекнување и користење на локацијата на која ќе биде изграден објектот на концесијата,
- инсталациите и постројките кои ќе бидат изградени и/или доградени и/или реконструирани на ризик на концесионерот,
- обврските на концесионерот за регулирање на сите правни и имотни прашања поврзани со осигурувањето на локацијата за градба или проширување на објектот на

концесијата, како и за влез на јавни инвестиции врзани со објектот на концесијата или со осигурувањето на неговото користење по преземањето,

- состојбата во која објектот на концесијата се предава на концедентот по истекот на рокот на концесијата и

- подизведувачи доколку такви се вклучени, согласно со одредбите на овој закон.

Со договорот за концесија се регулираат и посебните права на концедентот и концесионерот, и тоа:

- концедентот да може во секое време да ја контролира работата да дава препораки за подобро завршување на работите, да ја прекине работата кога се работи за целите на јавен интерес утврден со закон и да го измени договорот со цел на прилагодување на јавен интерес и

- концесионерот да може за случаите од ставот 3 алинеја 1 на овој член да добие праведно обештетување, соодветна компензација за настанување на пречки од техничка природа што не можеле да се предвидат, како и натамошното важење на изменетиот договор.

Член 78

Измени и дополнувања на договорот за концесија

Договорот за концесија може да се измени или дополни со склучување на анекс договор.

Анекс договорот го склучува органот кој го претставува концедентот по договорот за концесија.

Анекс договорот може да биде склучен по иницијатива на концедентот во случаи на:

- настанување на опасност по националната безбедност и одбраната на земјата, загрозување на животната средина, природата и човековото здравје и објекти за јавен ред,

- пропаѓање на објектот на концесија во случај на настанување на виша сила или при објективна невозможност за негово користење,

- при промена на соодветните прописи,

- настанување на случаи изрично утврдени во одлуката за спроведување на постапката за доделување на концесија кои водат кон промена на фактичката или правната основа за користење на објектот на концесијата или на извршување на концесиската дејност и

- други случаи определени со посебни закони.

Кога во текот на извршувањето на договорот за концесија настанат статусни промени кај концесионерот, истиот е должен во рок од 15 дена од денот на настанатите промени да го известат за тоа концедентот, по што страните на договорот склучуваат анекс договор во кој се внесуваат податоците од настанатата статусна промена.

13. ПРЕСТАНОК НА КОНЦЕСИЈА

Член 79

Случаи на престанок на концесија

Концесијата престанува да важи со:

- истекот на рокот на важењето на договорот за концесија,

- едностран раскин на договорот за концесија од страна на концедентот,

- едностран раскин на договорот за концесија од страна на концесионерот,

- спогодбено раскинување на договорот,

- стечај или ликвидација на концесионерот и

- други случаи предвидени со закон и договорот за концесија.

Член 80

Престанок на концесија со истекот на рокот

Со истекот на рокот за кој е доделена концесијата утврден во договорот за концесија, под услов концесијата да не е продолжена согласно со членот 23 на овој закон, концесијата престанува да важи.

Член 81

Едностран раскин на договорот од страна на концедентот

Во случај на битна повреда на обврските од концесионерот предвидени во договорот за концесија, концедентот може еднострано да го раскине договорот за концесија согласно со одредбите на овој член.

Едностраниот раскин на концесијата од ставот 1 на овој член може да се прогласи кога:

- дејноста пренесена со концесијата се врши на несоодветен или неквалитетен начин, имајќи ги предвид правилата, параметрите и други услови со кои е утврдено соодветно вршење на дејноста утврдена со договорот за концесија,
- концесионерот на друг начин извршил битна повреда на одредбите од договорот за концесија или на законите и прописите што се применуваат врз договорот за концесија,
- концесионерот го прекинал или предизвикал прекин на вршењето на јавната услуга,
- концесионерот ги загубил економските, техничките или оперативните способности потребни за вршење на дејноста согласно со посебен закон и договорот за концесија и
- концесионерот не постапил по изречените мерки во постапката на надзор спроведена согласно со посебен закон.

Прогласувањето на едностраниот раскин се врши со одлука на концедентот во која се наведуваат причините заради кои се раскинува концесијата и правата на концесионерот по донесената одлука.

Пред донесувањето на одлуката од ставот 3 на овој член и доколку концесионерот не постапил согласно со известувањето од ставот 5 на овој член, концедентот е должен на концесионерот да му ги образложи причините за едностраниот раскин.

Концедентот е должен, во оптимален рок пред донесувањето на одлуката за раскин на концесијата, писмено да го извести концесионерот за повредите од ставот 2 на овој член и да го повика да ги исправи пропустите во однесувањето за да се обезбеди почитување на договорот во рокот утврден со известувањето. Рокот мора да биде доволен за да му овозможи на концесионерот да постапи по известувањето.

Член 82

Едностран раскин на договорот од страна на концесионерот

Во случај на битна повреда на обврските од концедентот предвидени во договорот за концесија, концесионерот може еднострано да го раскине договорот за концесија согласно со одредбите на овој член.

Едностраниот раскин на концесијата од ставот 1 на овој член може да се прогласи кога:

- концедентот не ги извршува обврските кои произлегуваат од договорот за концесија и
- концедентот на друг начин извршил битна повреда на одредбите од договорот за концесија или на законите и прописите што се применуваат врз договорот за концесија.

Концесионерот е должен, во оптимален рок предвиден во договорот за концесија, пред да се прогласи едностран раскин на концесијата, писмено да го извести концедентот за

повредите од ставот 2 на овој член и да го повика да ги исправи пропустите за да обезбеди почитување на договорот во рокот утврден со известувањето. Рокот мора да биде доволен за да му овозможи на концедентот да постапи по известувањето.

По истекот на рокот од ставот 3 на овој член, доколку концедентот не ги отстранил утврдените повреди, договорот ќе се смета за раскинат.

Член 83

Спогодбено раскинување на договорот

Концедентот и концесионерот можат спогодбено да го раскинат договорот за концесија заради повреда на договорните обврски од страна на концедентот, односно концесионерот согласно со важечките прописи и според одредбите на договорот.

Член 84

Постапка за враќање на објектот на концесијата

Со престанокот на важењето на концесијата, концесионерот е должен добрата од општ интерес, сите предмети, објекти, постројки, инсталации и друг имот врз кои ја вршел дејноста врз основа на концесија да му ги предаде на концедентот.

Примопредавањето на добрата од општ интерес, предметите, објектите, постројките, инсталациите и другиот имот од страна на концедентот ќе го спроведе комисијата.

За примопредавањето на добрата од општ интерес, сите предмети, објекти, постројки, инсталации и друг имот се составува записник кој го потпишуваат претседателот и членовите на комисијата и овластен претставник на концесионерот.

Примопредавањето на добрата од општ интерес, сите предмети, објекти, постројки, инсталации и друг имот ќе се изврши во рок од 30 дена од денот на престанокот на концесијата.

Во случај кога концесионерот ќе одбие да го предаде објектот на концесијата по истекот на рокот од ставот 4 на овој член, комисијата составува посебен записник во кој ја констатира настанатата ситуација и го информира концедентот кој врз основа на тоа донесува одлука за преземање на објектот на концесијата.

Со престанокот на концесијата по спроведувањето на неопходните работи и пресметувањата на договорените надоместоци и дополнително направените трошоци, концедентот веднаш ќе го преземе вршењето на дејноста.

Член 85

Известување до Регистарот

Субјектите надлежни за склучување на договорите за концесија се должни во рок од 15 дена од денот на преземањето на објектот на концесијата да достават известување до Регистарот за основот на престанокот на концесијата, датумот на престанокот и датумот на преземањето на објектот на концесија.

ГЛАВА III ЈАВНО ПРИВАТНО ПАРТНЕРСТВО

Член 86

Предмет на договор

Предмет на договорот за јавно приватно партнерство е потфат преземен од страна на приватен партнер за потребите и во корист на јавен партнер со надомест.

Надоместот на приватниот партнер од ставот 1 на овој член може да се состои од право на приватниот партнер да се стекне со добивка или да се стекне со друга корист од потфатот или на плаќање од страна на јавниот партнер согласно со договорот.

Приватниот партнер целосно или делумно ќе ги сноси трошоците за преземениот потфат или ќе обезбеди трошоците да бидат покриени од страна на други субјекти согласно со договорот.

Член 87

Оправданост од потребата за јавно приватно партнерство

Кон потфат за јавно приватно партнерство може да се пристапи ако тоа носи придобивка од јавен интерес која ги надминува придобивките кои произлегуваат од вообичаениот начин на обезбедување на услови за вршење на јавните услуги.

Придобивка од јавен интерес значи особено заштеда на трошоци за јавниот партнер, повисок стандард на дадените јавни услуги или други јавни погодности.

Член 88

Форми на потфат

Со јавното приватно партнерство се обезбедува вклучување на приватен партнер во финансирање на:

- проектирање, опремување и изведување на инвестиционен проект за извршување на јавен интерес,
- давање на услуги за определен временски период доколку тоа покрива работење или одржување на имотна компонента суштинска за таа цел,
- активности кои имаат за цел економски и социјален развој вклучувајќи заживување или развој на општините и градот Скопје врз основа на проект на јавниот партнер или со проект на приватниот партнер,
- изготвување на пилот проекти, промотивен, образовен, научен или културен потфат кој го поддржува извршувањето на јавниот интерес и
- други облици на соработка во согласност со закон.

Член 89

Иницијатива за пристапување кон јавно приватно партнерство

Одлуката за започнување на постапка за јавно приватно партнерство ја донесува јавниот партнер врз основа на претходна студија за потфатот со која ќе се определи неговата ефективност и ризиците поврзани со имплементацијата.

Студијата од ставот 1 на овој член особено ги содржи:

- ризикот поврзан со имплементацијата на потфатот земајќи ги предвид разните начини за делење на овој ризик меѓу јавниот и приватниот партнер и за влијанието врз буџетските приходи и расходи,

- економските и фанансиските ефекти на потфатот вклучувајќи споредба на трошоците на имплементацијата на потфатот во рамките на јавно приватно партнерство со трошоците на неговата имплементација во друга форма,

- споредбата на придобивките поврзани со имплементацијата на потфатот во рамките на јавно приватно партнерство со придобивките и социјалните последици поврзани со имплементирање на потфатот во друга форма и

- правниот статус на движниот и недвижниот имот, доколку правата кои произлегуваат од имотот треба да се пренесат или да се утврдат од страна на јавниот партнер во корист на приватниот партнер.

Во случаи кога одлуката од ставот 1 на овој член ја носи јавниот партнер од членот 3 точка 10 алинеи 3 и 4 на овој закон, согласност на одлуката дава основачот.

На содржината на одлуката за започнување постапка за доделување на договор за јавно приватно партнерство соодветно се применуваат одредбите од членот 29 на овој закон.

Член 90

Планирање на средства

Вкупниот износ на средства до кои јавниот партнер може да преземе финансиски обврски во дадената година поврзани со договорите за јавно приватно партнерство треба да биде утврдена со буџетот на јавниот партнер.

Јавниот партнер при донесување на буџетот задолжително треба да ги земе предвид:

- трошоците потребни за покривање на обврските кои произлегуваат од договорите за јавно приватно партнерство,

- ефектите на наградувањето, времена суспензија (прекин) или ограничување на потфатот кои можат да произлезат од договорите за јавно приватно партнерство и

- трошоците за компензација (надоместување) на приватните партнери кои можат да произлезат од договорите за јавно приватно партнерство.

Член 91

Барање за одобрување на средства

Доколку врз основа на студијата од членот 89 на овој закон се утврди дека за спроведувањето на потфатот се потребни финансиски средства од Буџетот на Република Македонија, јавниот партнер од членот 3 точка 10 алинеја 1 на овој закон е должен да достави барање до Министерството за финансии за одобрување на преземање на таквиот потфат.

2. УРЕДУВАЊЕ НА ОДНОСИТЕ

Член 92

Постапка за доделување на договор за јавно приватно партнерство

За доделување на договор за јавно приватно партнерство соодветно се применуваат одредбите од членовите 31 до 75 на овој закон.

При реализацијата на потфатите од членот 88 на овој закон вршењето на јавната услуга е во надлежност на јавниот партнер.

Член 93

Ризик

Во зависност од видот, формата и начинот на финансиското учество на приватниот партнер, прашањата поврзани со ризикот од реализација на доделениот договор за јавно приватно партнерство го сносат јавниот или приватниот партнер и истите се предмет на уредување на договорот за јавно приватно партнерство.

Член 94

Сопственост

Во случај кога приватниот партнер е сопственик на изградените објекти и опремата, по истекот на договорот за јавно приватно партнерство сопственоста се пренесува на јавниот партнер, доколку со договорот поинаку не е определено.

Член 95

Начин на склучување и форма на договорот за јавно приватно партнерство

На договорот за јавно приватно партнерство во поглед на начинот на склучување и формата, соодветно се применуваат одредбите на членовите 76 и 77 од овој закон.

Член 96

Содржина на договорот

Договорот за јавно приватно партнерство задолжително ги содржи следниве елементи:

- целта, предметот и рокот на договорот за јавно приватно партнерство,
- описот на предметот на договорот, како и описот на постоечката инфраструктура,
- датумот на влегувањето во сила на договорот,
- условите, начинот и рокот на предавањето на објектот на договорот и престанок на договорот,
 - правата и обврските на страните на договорот, вклучувајќи ги и условите и роковите за нивно исполнување,
 - висината, роковите и начинот на плаќање за реализација на договорот,
 - начинот на поделбата на ризикот,
 - критериумот за квалитет и стандарди кои ќе се применат во имплементација на потфатот,
 - видовите, размерот и роковите за исполнување на обврската за инвестирање,
 - видот, висината, роковите и начинот за доставување на гаранциите и на обезбедувањата утврдени за исполнување на обврските по договорот,
 - одговорноста за неисполнување на обврските по договорот,
 - условите и начинот на вршењето на надзорот на реализација на договорот, вклучувајќи и одредби за вршење на посебен стручен надзор од овластени трети лица, како и начинот на надоместување на трошоците за спроведување на стручниот надзор,
 - начинот на решавањето на споровите во врска со договорот,
 - другите обврски предвидени со овој закон, посебен закон и прописите донесени врз основа на овие закони,
 - другите одредби соодветни на специфичниот предмет на договорот,
 - начинот и условите за стекнување и користење на локацијата на која ќе биде изграден објектот,

- инсталациите и постројките кои ќе бидат изградени и/или доградени и/или реконструирани на ризик на приватниот партнер,
- обврските на приватниот партнер за регулирање на сите правни и имотни прашања поврзани со осигурувањето на локацијата за градба и
- подизведувачите, доколку такви се вклучени, согласно со одредбите на овој закон.

Член 97

За се што не е уредено со одредбите на Главата III од овој закон на договорите за јавно приватно партнерство се применуваат одредбите од Законот за облигационите односи.

ГЛАВА IV

НАДЗОР

Член 98

Надзор

Концедентот/јавниот партнер врши постојан и редовен надзор на начинот на вршењето на концесиската дејност и реализацијата на доделениот договор за јавно приватно партнерство, како и на почитувањето на обврските од страна на концесионерот/приватниот партнер согласно со закон и предметниот договор.

ГЛАВА V

ПРАВНА ЗАШТИТА

Член 99

Приговор

Незадоволните понудувачи и кандидати, како и лицата кои подигнале тендерска документација, во секое време во текот на постапката имаат право на приговор до комисијата.

Член 100

Постапување на комисијата

Комисијата, доколку оцени дека поднесениот приговор е оправдан, може да го прифати и да го измени својот став.

Доколку комисијата го одбие приговорот подносителот на приговорот, по донесувањето на одлуката за избор, има право да заведе управен спор.

Поднесениот приговор го одлага донесувањето на одлуката за избор.

Член 101

Право на управен спор

Против одлуката за избор незадоволните понудувачи или кандидати, како и субјектите кои подигнале тендерска документација имаат право да заведат управен спор.

Субјектите кои подигнале тендерска документација можат да заведат управен спор само поради повреди содржани во тендерската документација.

Право на управен спор, по донесувањето на одлуката за избор, имаат и незадоволните кандидати од одлуката за избор на подобни кандидати во прва фаза кај ограничен повик и конкурентен дијалог.

Член 102
Правно дејство

Заведениот управен спор не го одлага извршувањето на одлуката за избор и склучување на договорот за концесија/договор за јавно приватно партнерство.

Член 103
Увид во документите

Странките кои завеле управен спор или имаат намера да заведат управен спор имаат право на увид и копија од документите, освен на оние документи кои содржат информации за кои концедентот/јавниот партнер е законски обврзан да не ги дава на увид.

Член 104
Надомест на штета

По завршувањето на управниот спор, кандидатите или понудувачите на кои им е уважено тужбеното барање, имаат право на надомест на штета согласно со Законот за облигационите односи.

Член 105
Ништовност

Одлука за избор се смета за ништовна доколку:
а) е донесена без претходно спроведена постапка за доделување на концесија и
б) за предмет или за дејство има спречување, ограничување или нарушување на конкуренцијата.

ГЛАВА VI
**ИЗВЕШТАЈ И РЕГИСТАР НА ДОДЕЛЕНИ
ДОГОВОРИ**

Член 106
Извештај

За секоја започната, но не завршена постапка за концесија/јавно приватно партнерство, секој склучен договор за концесија/договор за јавно приватно партнерство, комисијата изготвува писмен извештај.

Извештајот од ставот 1 на овој член се доставува до надлежниот орган за доделување на предметниот договор.

Формата и содржината на извештајот од ставот 1 на овој член ја пропишува министерот за финансии.

Член 107

Регистар на доделените договори

За доделените договори се води Регистар.

Регистарот од ставот 1 на овој член го води Министерството за финансии.

Податоците за доделените договори се доставуваат во рок од три дена од денот на склучување на договорот, на соодветен образец до Министерството за финансии.

Регистарот се објавува на веб страницата на Министерството за финансии.

Формата и содржината на Регистарот и образецот од ставот 3 на овој член ги пропишува министерот за финансии.

Член 108

Известување за измени на договорот

Концедентот/јавниот партнер е должен во рок од три дена од денот на настанатите измени на основниот договор, на образецот од членот 107 на овој закон до Министерството за финансии да ги пријави сите промени во врска со предметниот договор.

Член 109

Извештај за наплата на надоместок

Концедентот е одговорен за наплатата на надоместокот за концесијата и истиот е должен до Министерството за финансии да доставува извештаи за редовноста на плаќањето на надоместокот за концесија еднаш месечно.

ГЛАВА VII

ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

Член 110

Примена на одредбите

На постапките за доделување концесија започнати пред влегувањето во сила на овој закон, како и на договорите за концесија склучени пред влегувањето во сила на овој закон ќе се применуваат одредбите од Законот за концесија ("Службен весник на Република Македонија" број 25/2002 и 24/2003) и законите кои според тој закон претставуваат концесиски акти.

Член 111

Прописи за извршување на Законот

Подзаконските прописи предвидени со овој закон ќе се донесат во рок од шест месеца од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 112

Престанок на примена

Со влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за концесија ("Службен весник на Република Македонија" број 25/2002 и 24/2003).

Член 113
Влегување во сила

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во "Службен весник на Република Македонија".